

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Tertius, Sive Exempla Divinae Irae, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendae - Per Quadragesimam Anno M. DC. XLVIII. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 9. Damnatæ matris poenæ filiæ ostensæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48194)

50 *Cap. III. Damnata femina exemplo, voluptates desinere in miseria.*

ea est; quia fumus & flamma sulphure & pice permista sursum vi maxima expulsa summis inferorum partibus illisa, ac repulsa, vehementiusque exardescens terrificum sonitum excitabat. 4-

Matth. 8. 12. Audiebat sletum, & stridorem dentium, & lamentabiles desperatorum ululatus. 5. Verè, etiam per nebulam & caliginem, flammam emicantes conspexit, viditque illud quod Propheta dixit:

Psal. 10. 10. Pones eos, ut clibanum ignis in tempore vultus tui: Dominus in ira sua conturbabit eos, & deuorabit eos ignis. 6. Multa sæpe tremenda dicuntur, sed non ita apprehenduntur, sicut cum videntur oculis subiecta. Nota est sæpe aliqua historia, quæ vel lecta est, vel audita, sed non ita penetrat, aut mouet, sicut cum in theatro spectatur representata. Quare quidquid dicam, longè tamen aberit ab eo sensu, quem Virgo illa habuit, cum locum illum profundissimum, à celo remotissimum, obscurissimum, carcerem omnium calamitate plenum intueretur; quæ si clamores & blasphemias non audisset, si fumum ac nebulam Stygiam non sensisset; si fetorem exhalantem non percepisset; tamen solas tenebras Tartareas non potuisset non vehementer exhorreare. Experiuntur id illi, qui noctu, soli, in loco spiritibus infestato, sine lumine coguntur vigilare. 7. Sed iam insuper Virgini illi dux illius quamdam mirabilem dæmonum aliorumque damnatorum societatem demonstravit. Ut enim Beati maximo gaudio perfunduntur, dum suos in celo amicos, fratres, parentes, dum tot sanctos & homines & angelos, & ipsum Christum aspiciunt; ita tunc illa vidit moestissimum contubernium damnatorum se mutuo execrantium, atque detestantium, præsertim eorum monstrorum, quæ supra atque intra ingentem fornacem, tamquam sulphureum quoddam stagnum se se mutuo, & homines damnatos cruciabant. Siquidem

Eccl. 39. 33. sunt spiritus, qui in vindictam creati sunt; & Christo teste, ignis ille paratus est diabolo & Angelis eius: inter quos utique horribilius est versari, quàm inter bufones, serpentes, viperas, & dracones. Quamuis nequæ istorum formæ deerunt, in stagno illo, & thermis utiq; calidioribus, quàm thermæ dicantur fuisse Neronianæ.

Matth. 25. 41. Hæc omnia, atque alia talia conspexit in inferno Virgo illa, sed præ omnibus illi terribilissimum fuit, ob quod videndum cò perducta erat, mater scilicet illa, quæ in tantis delicijs ebri-

IX. DAMNATAE MATRIS POC
tatum,

Cap. III. Damnata femina exemplo, voluptates desinere in miserias. 39

tatum, fornicationum, adulteriorum vixit, & quasi celo ap-
plaudente sepulta est; atque ea propter filiam exemplo suo pro-
pmodum iam impulerat ad mores suos sequendos. Vbi enim
propius ad fornacem adducta est; flamma coepit clariùs relucere.
Conspexit itaque inter formidandas belluas, & monstra horri-
fa matrem suam, in medio picis, sulphuris, & ebullientis lacus
igne, non tantùm ardentem, & instar diuitis illius *sepultam in in-*
ferno, atq; collo tenus demersam, ita vt nullum ei posset extrin-
secus accedere refrigerium; sed etiam ipsam in se ardentē, flammis
ex ore, oculis, auribus, omnibus poris vndique emicantibus.
Nec enim solùm ignis foris applicatur corporibus damnatorum,
vt suo contactu cruciet; sed ipsa etiam corpora ardent, sicut in-
tus & foris ferrum ignitum, aut totæ ardentes prunæ, ita enim
Isaias indicat: *Nutrimenta eius (Topheth) ignis, & ligna multa:*
flatus Domini sicut torrens sulphuris, succendens eam. Ligna enim il-
la sunt corpora damnatorum, ligna arida, & infructifera excin-
denda, & in ignem mittenda, vt prunarū instar ardeant. O qua-
lis tunc erat aspectus matris illius! quæ oris eiulantis distortio?
quanta toruitas oculorum? quæ totius vultus perturbatio? quæ
summorum cruciatuum indicia? quis stridor, quæ complosio ma-
nuum & dentium? quantus foetor vermium Acheronticorum?
Tunc videns mater filiam, haud secus ac olim diues ille petijt, vt
Lazarus linguam suam digito extremo in aquam intincto refrige-
raret, insanis clamoribus filiã inclamanit inquiens: *Heu me, filia,*
de proprijs operibus hac patior, quia quasi deliramenta mihi videban-
tur uniuersa, qua de sobrietate erant: opera autem fornicationis, &
adulterij non mihi credebam esse tormenta: ebrietatem verò & luxu-
riam non arbitrabar esse pœnas: & ecce propter paruam libidinē, quan-
tam recipio gehennam, & sustineo pœnas: ecce propter exiguas delicias
quanta ex soluo tormenta: ecce pro contemptu Dei, quales recipio mer-
cedes: apprehenderunt enim me uniuersa immobilia mala. Sunt enim
omnia immobilia, neque tolli possunt, quia æterna. Pœna dam-
ni, seu priuatio æternæ gloriæ, & omnium bonorum, quibus
Beati fruuntur, æterna erit. O qualis cogitatio, videre se ad sum-
ma illa bona à Deo conditam, & omnem mundi gubernationem
à Deo ad meam aliorumque salutem directam; me autem sponte,

NAE FILIAR
OSTENSAR.

Lac. 16. 223

Ha 30. 330

Matth. 3. 10,
& 7. 19.

Matth. 16. 240

ob tam friuola bona, illa neglexisse, contempnisset. Amisi cælum, qualem regiam? Amisi beatorum societatem, & jus supernæ civitatis. Exulabo æternum. Amisi claræ totius naturæ conditæ cognitionem, cum ea cognitione Numinis, quæ necessario ex illa resultat. Cuius loco intellectus summè odio Dei & dolore perturbatus, nihil jucundi potest cogitare. Amisi omnem spem luminis gloriæ, visionis, amoris, & gaudij beatifici. O damnum omnium damnorum maximum! est enim infinitum, quia infiniti boni amissio. Cuius loco, non tam ego vel de bonis Dei, aut meæ beatitudinis, aut gloria corporis delector, sed perpetim crucior, de his omnibus amissis, & omnibus in contrarium evenientibus. Hæc semper mihi versantur ante oculos, nec mentem ab ijs possum auertere, vnde existit in me incomprehensibilis tristitia, conscientia me accusante & condemnante, quòd mea culpa gloriam illam, quam facile potuissem obtinere, amiserim; & æterna supplicia promeruerim. Hæ cogitationes, hi acerbissimi mœtores vermes sunt, quorum morsus est præcipuum meum tormentum: ideoque tormento ignis præponuntur; cum dicitur: *Quorum vermis non moritur, & ignis non extinguitur.* Crede mihi, filia, cum ignis me inexplicabili modo extremè affligat, plus tamen cruciat apprehensio æternitatis tanti boni meâ culpâ amissæ, & tanti supplicij illati, quàm ipse ignis. Hinc desperatio, ex desperatione furor & odium Dei, ex odio maledicta & blasphemia. Ex sententia enim Iudicis, qui me *in ignem æternum* misit, scio, pœnas meas numquam desituras. Si fumum, si caliginem, si ignem, si ardores, si foetores, si famem, si sitim, si carcerem istum, si hanc societatem, si dæmones insultantes & verberantes, tot annorum millibus toleraui, quot guttæ in mari, arenæ in littoribus, & atomi in toto mundo sunt, nullus erit istorum tormentorum finis. Si tot mundos vacuos conderet Deus, eosque centies hoc nostro maiores & capaciores, quot à prima creatione fuere in arboribus folia, in campis & terris omnibus gramina, immo puncta in cælo, et si intervallo mille millium sæculorum tantum unicum funderem lachrymulam, tamen prius omnes illos innumerabiles mundos lachrymis implem, & rursus omnes euacuarem, quàm tormenta mea finirentur. Immo si vel hac quasi infinita duratione

Ha. 66. 24.
Marc. 9. 44.

Cap. III. *Damnata femina exemplo, voluptates desinere in miserias.*

tionem peracta, saltem tunc ab his tantis malis liberarer, omnia tolerabilia forent; sed pro dolor status meus est status æternus, finis expers, & tam diu perennaturus, quam diu Deus, & Dei iustitia est perennatura; semper omnia renouentur, semper deuo erit inchoandū: *In æternum omnia iudicia iustitie tue,* monuit ille, sed non credidi. Nunc scio; quia experior. O mare, o abyssus ærumnarū! o æternitas! o æterna æternitas! Hæc sunt mea *immobilia mala*. Inua enim me, filia, si potes: *Miserere mei, quæ ardeo igni, & ab ipso consumor: miserere mei, quæ in huiusmodi cruciatibus exanimor.* Cum autem filia, obstantes, immo ob ipsam æternitatis necessitatē ac legem, id facere non posset, vehementer commota ingemuit, & altissima voce exclamauit. Ad quem clamorem, qui in eadem domo erant, excitati, igneque accenso, accurrentes, omnia ordine, narrata audierunt, & contremuerunt.

Hinc Virgo constituit, patris, non matris post hæc vestigia sequi, *cognoscens, multam esse honorum retributionem operum, & malorum actuum turpis vita maximas esse penas.* Hinc probauit patris sui, in tot morbis & malis, patientiam. Hinc ipsa agnouit, illi profuisse, tot & tam diuturnos morbos: ac ne ipsa, in hæc vira, delicijs æterna gaudia amitteret, æterna tormenta mereretur, secessit in eremum. Hinc tot ieiunijs, cilicijs, flagellis, vigilijs, se castigauit. Hinc eius & exemplo, & narratione, tam multi conuersi, timuerunt, ne felicitate temporali fruente suam mercedem cum diuite epulone hic reciperent: & gauisi sunt, si in varias tentationes ac tribulationes inciderent: cum & Iacobus dicat: *Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.* E duobus malis minus est eligendum. Si luendum est, præstat hic luere, quam ibi; tempore paruo, quam in æternitate. Hinc homines fiunt patientes; hinc libenter in confessione se se demittunt; hinc corpus domant; hinc voluptatibus etiam licitis abstinent; hinc in varias religiones, in cœnobia; in Carthusias, in eremos se abdunt. Nihil illis difficile est, qui volunt illa terribilia, immensaque euitare; immo qui serio credunt, uti in hac vita misericordiam, ita in altera iustitiam Dei esse infinitam, à qua in inferno, quisquis in mortali peccato moritur, æternum se puniendus. *Quod si quis existimet, sicut ego quidem non*

Psal. 118. 160.

X.

INFERNVM QVE
CREDIT, AVT
NON CREDIT,
QVIB FACIAT

Iac. 1. 2.

S. Chryl lib. 6
de consil. 6. 2

ui m. 1.